

V počastitev občinskega praznika

Prírejanje najrazličnejših likovnih razstav v počastitev raznih praznovanj je v širnem sodobnem svetu že dokaj uveljavljena in ustaljena oblika naglašanja pomembnosti dogodka, še prav posebno pa se je kot navada udomačila v nekih Jugoslavije. Pogosto takšne obrazilnične prireditve niso tako pomembne in strokovno upravičene kot so dejansko drage. Toda skrbno pripravljenih likovnih prireditev z zadosti kvalitetskimi deli pač ne more biti nikoli preveč.

Že kar tradicionalne in odraz vse večjega zanimanja postajajo tako praznične razstave ob počastitvi občinskega praznika Moste-Polje v Ljubljani. Poleg tamkajšnje občinske Zveze kulturnih organizacij sodeluje pri organiziranju tokrat tudi Komisija za kulturo pri občinskem sindikalnem svetu. Da pridobiva ta kulturno umetniška prireditve na pomenu, da postaja vse bolj vabljiva likovnim ustvarjalcem v občini, opozarja večanje števila sodelujočih. Tokrat je zastopanih na prireditvi kar 23 avtorjev, že kar tradicionalno pa je sodelovanje ob praznovanju tudi razstavljalec iz pobratenih občin Bileče in Plužin. Pomen in smisel

prireditve je, kot je bilo že večkrat poudarjeno, predvsem v omogočanju skupnega razstavljanja vseh občanov te ljubljanske občine, ki se kakorkoli aktivno ukvarjajo z likovno dejavnostjo, so pri tem bolj ali manj od nje odvisni, bolj ali manj ustvarjalno uspešni in torej ob vrhunskem dosegajo nivo, ki je tudi še vreden zanimanja. Praznična panoramska prireditve temelji torej na občutju pripadnosti istemu kraju, na povezovanju med ljudmi in nima v prvi vrsti tekmovalnega značaja, kdo je boljši, kar običajno je namen razstav. Seveda se v kulturi, tako

tudi v likovni produkciji to drugače odraža, je drugače merljivo kot v drugih dejavnostih. Zanimivo raven razstave nakazuje že sama tematska ubranost, ki sicer ni bila predpisana; prevladuje povsem namreč krajinska motivika. Vse večja udeležba akademsko šolanih likovnih ustvarjalcev (tokrat jih je pet) opozarja, da se strah pred konkuren-

Brv številka 2 v Fužinah. 8. aprila je bila pripravljena za asfaltiranje, do 1. maja pa bo tudi uradno odprta.

nostjo amaterjev zmanjšuje, saj je predvsem znanje tisto, kar povezuje. Pri tem pa vendar izstopajo, med slikarji Klavdij Zornik s svojim zamolklo emajlastim Molnikom II (1986) ter med kiparji tokrat z dekorativno naglašeno plastiko (Bik) Izidor Urbancič. Ob prefinjeni plastični modelaciji Aladarja Zahariaša, vselej mojstrsko obvladanih akvarelih Janeza Ošabna najdemo tokrat seveda še vrsto avtorjev, ki s svojimi uspešnimi deli visoko dvigajo kvaliteto raven praznične prireditve.

MIRKO JUTERŠEK

● RAZPIS OBČINSKEGA TEKMOVANJA

»Mladi v SLO in DS«

Koordinacijski odbor za SLO in DS pri predsedstvu občinske konference SZDL vabi učence 7. in 8. razredov osnovnih šol, učence šol srednjega usmerjenega izobraževanja in člane mladinskih organizacij, ki niso vključeni v usmerjeno izobraževanje, da se organizirajo v ekipe in prijavijo na občinsko tekmovanje iz poznavanja znanj in veščin iz splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite, ki bo 16. maja 1987 ob 7.30 pred OŠ Toneta Trtnika-Tomaža v Sostrem.

Ekipo sestavlja pet članov, in sicer dve dekleti in trije fantje, ali obratno. Dolžina trase pohoda bo 6 do 7 kilometrov. Ekipe bodo dobile vsa navodila za gibanje in naloge na terenu na startu tekmovanja. Tekmovanje ima tri dele. V prvem delu bo preverja-

nje teoretičnih znanj iz vsebine v skladu s propozicijami v biltnu Mladi v SLO in DS. V drugem delu bo orientacijski pohod s praktičnim reševanjem nalog in streljanjem. V tretjem delu pa bo razglasitev rezultatov, podelitev nagrad in slovesen zaključek.

Pripravljene so diplome in lepe praktične nagrade za najboljše uvrščene ekipe in tudi za najboljše uvrščene posameznike v ekipah. Vsi tekmovalci pa bodo prejeli spominski svinčnik in priznanje o udeležbi.

Najboljše ekipe se bodo uvrstile na medregijsko tekmovanje, ki bo 23. maja na Vrhniki.

Vsa natančna navodila in ostalo gradivo so šole že prejele. Prijave za tekmovanje pa je treba poslati na sekretariat za ljudsko obrambo, Proletarska 1, Ljubljana, najkasneje do 5. maja.

Kurirčkova pošta — 1987

Pionirji bodo tudi letos hodili po poteh partizanskih kurirjev. Kurirčkovo pošto bodo že petindvajseti prenašali od javke do javke, torbo dopolnjevali s svojimi sporočili in na ta način ohranjali revolucionarne vrednote in jih ustvarjalno bogatili za današnji čas. Tovarišstvo, bratstvo — vrednote, pridobljene v najtežjih pogojih naše revolucije, ljubezen do domovine, do naše samoupravne socialistične skupnosti so vzgojno-izobraževalne vsebine Kurirčkove pošte. Pionirji se v pionirskih odredih že vsebinsko pripravljajo in povezujejo z družbenim okoljem, družbenopolitičnimi organizacijami, družbenimi organizacijami in društvi v KS. Za gesla se bodo sami dogovorili s soslednjimi pionirskimi odredi.

V naši občini bodo pionirji sprejeli torbico Stajerske »S« proge 5. maja 1987 od ljubljanskih pionirjev v Sostrem, ki jo bodo predali na osrednji prireditvi PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE 9. maja 1987.

Za časovnico, kako bo potovala mimo vseh ovir in javk od šole do šole, smo se že dogovorili — prav tako za oznake, s katerimi se bodo pravi kurirji prepoznali.

To je njihova največja skrivnost. Izdajo lahko samo dogovor, da bodo njihova sporočila naslovljena na predsedstvo OK SZDL.

Programi dejavnosti bodo imeli delovno-ustvarjalni značaj, ki bo aktivno vključeval večino pionirjev in veliko drugih sodelavcev.

Marija BENČINA

27. april — praznik občine

Občina Ljubljana Moste-Polje praznuje svoj občinski praznik 27. aprila. Praznuje ga v spomin na dogodke, ki so se aprila in maja leta 1941 zvrstili v občini ter so pomembno vplivali na razvoj narodnoosvobodilnega boja. Ob tem pa se občani spominjajo tudi drugih dejanj iz teh težkih, a slavnih dni naše zgodovine.

Sedemindvajseti april pomeni začetek našega boja proti okupatorju. Tega dne so se člani rajonskega komiteja KP Polje umaknili v ilegalo in nadaljevali boj proti okupatorju. Le dva dni kasneje je okupatorjeva policija izdala nalog za aretacijo 32 komunistov, med njimi tudi Edvarda in Pepce Kardelj in Angelce Ocepek. V prvi polovici maja je bil ustanovljen rajonski komite v Mostah kot prvi rajonski komite na tem območju Ljubljane. Rajonski komite v Polju je deloval že pred vojno.

Proti sovražniku pa so se prebivalci tega področja bojevali že prej. Deseteke aprila, po razpadu stare Jugoslavije, so člani KP, SKOJ in drugi domoljubi odnašali orožje iz municijskega skladišča v Zajčji dobri ter ga poskrili v bunkerjih in gozdovih. Vedno več je bilo učinkovitih in različnih oblik odpora proti okupatorju. Vse več je bilo ljudi, ki so spoznavali, da le oborožen in odločen boj prinaša svobodo.

Aprila in maja leta 1942 je več sto aktivistov Osvobodilne fronte z območja današnje občine Ljubljana Moste-Polje odšlo v partizane, največ v II. grupo odredov. Konec istega leta so partizani osvobodili področje od Lipoglav do Zadvoja. To je bilo prvo osvobodeno ozemlje, na katerem je dovoljevala gibanje le OF.

A padale so tudi žrive. Prvi talec je bil ustreljen 7. maja 1942, 526 padlih borcev, 288 umrlih v internacijah in zapori, 59 ustreljenih talcev in več deset drugih žrtev fašističnega nasilja so neme priče o vse-ljudskem težkem in krvavem boju.

Ob prazniku si bomo tovariško spomnili roke. Spomnili se bomo tistih, ki niso dočakali svobode in niso mogli nadaljevati boja za graditev naše socialistične samoupravne domovine. Ta boji tudi v njihovem imenu danes nadaljujejo vedno nove in nove generacije, cilj pa jim je skupen: zgraditi socialistično, samoupravno, družbo svobodnih, usvarjalnih ljudi.

● POSKUS NEKEGA KOMENTARJA

Ali res »moščanski Orwel 1987«

Nadebudna avtorica v drugi številki DIM-a, delovnega informatorja naše občinske konference SZSL, groženo ugotavlja, da »moščanska politična elita« nima postuha za demokratični dialog. To je spoznala, ko je kot del te »elite« sodelovala na razpravi o člankih v 57. številki Nove revije. Sicer pravimo, da kjer je dim, je tudi ogenj, toda to pot je avtorica s svojim člankom v »DIM-u« vso stvar samo »zadimila«.

No, dialoga res ni bilo, ker ga ni bilo mogoče z nikomer voditi. Bil sem prepričan, da se bo vsaj avtorica oglasila in ga skušala načeti. Pri tem pa pozabljajo, če je prebrala razpravo na Predsedstvu RK SZDL, da tudi avtorji člankov niso pristali demokratičnega dialoga in vnaprej diskvalificirajo vse, ki bi hoteli povedati svoje mnenje, ker za to zaradi svoje intelektualne ravni niso pristojni.

Prav ima v tem, da so bile razprave predvsem na podlagi izvečkov, saj verjetno nihče od razpravljalcev poleg drugih obveznosti, ni mogel prebrati zajete vsebine te številke NR. Čeprav, v tolažbo avtorici, poleg nje še nekateri prebiramo Novo revijo. Rekel sem »prebirati«, vendar to ni dovolj. Ob tem bi moral prebrskati še gore knjig, kajti tisto, kar očita avtorica nam, so počeli in počnajo tudi avtorji člankov v Novi reviji. Na podlagi iztrganih citatov in posameznih dogodkov, ki jim pridejo prav, gradijo svoje poglede in stališča, ali pa jih z njimi potrjujejo. (Tako kot sedaj počnem jaz — ali ne?)

Včasih smo rekli, da kdor seje vihar, žanje orkan. Pa res ne bomo tiho, če se nekdo loteva nekaterih osnovnih prvin, na katerih temelji naš družbenopolitični sistem. Že res, da v tem našem socializmu ni vse v redu. Toda tega ni kriv socializem, temveč ljudje, ki se v njem nesocialistično obnašajo in izkrivljajo njegova načela v osebno korist. Spremeniti ljudi in njihova dejanja pa ni preprosta naloga. To je avtorica, kot mladinska aktivistka, najbrž že spoznala.

In še v nečem se avtorica moti! Očita, da se še nikoli ni zbralo toliko »politične elite«, da bi razpravljala o pomembnih vprašanjih. Zbrala se je in se zbira, samo avtorice žal ni poleg. Najbrž se ji to ni zdelo pomembno in nima volje, da bi sodelovala pri njihovih razreševanjih. To pa ni prijetno, mnogo prijetnejše je stati v ozadju in vzvišeno deliti nasvete.

Še nekaj o »politični eliti«: Tudi avtorica je kot mladinska funkcionarka njen sestavni del in po tem naj sodi kakšna je ta »elita«. Vseeno pa je soodgovorna za njena stališča. Če se z njimi ne strinja, naj jih skuša v demokratičnem dialogu preoblikovati. Seveda pa je treba zato javno delovati, sodelovati, prevzemati odgovornost in ne duhovito izza toplega zapečka. To je sicer zelo prijetno, vendar neučinkovito in ker to tako radi počnemo, včasih nekatere stvari težko spreminjamo.

M. M.

● V SPOMIN

Stane Zupančič

Prejšnji mesec smo se poslovlili od našega prijatelja, komuniste, soborca, nosilca partizanske spomenice 1941 in dobrega tovariša Staneta Zupančiča iz Sp. Kašlja, ki nas je po dolgi bolezni, vendar tako nenadoma, zapustil v 75. letu starosti.

Stane Zupančič se je rodil v mali kmečki družini v Spodnjem Kašlju, skupaj s štirimi brati in sestrami. Izučil se je vrtnarskega poklica, delal pa doma na majhni skromni kmetiji. Takoj po okupaciji se je skupaj z brati in sestrami vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Oktobra 1941. leta je postal kandidat za KP in član prvega terenskega odbora OF v Spodnjem Kašlju, v katerem je deloval kot vojaški referent, domača hiša pa je postala središče narodnoosvobodilnega gibanja v vasi. V januarju je bil sprejet v KP, 11. maja 1942 pa je postal bорец težkega mitraljskega voda v prvem bataljonu II. grupe odredov. Udeležil se je vseh znanih bojev II. grupe odredov, od Janč, Muljave

in preboja na Gorenjsko, kjer je bil kot politdelegat v mitraljskem vođu 22. avgusta 1942. leta ranjen. Po ozdravitvi je Stane postal bорец in kasneje politdelegat v 3. četi II. bataljona v brigadi Toneta Tomšiča. V bojih pri Amburju je bil težje ranjen in odpeljan v vojno bolnico na Rogu. Zaradi poškodbe noge ni bil več sposoben za operativno bojno enoto; do konca vojne je opravljal različne politične dolžnosti kot komisar.

Tudi ostala družina je bila pomemben steber v narodnoosvobodilnem boju, brat Ivan je padel kot bорец NOV, sestra Francka so zverinski ubili belogardišči.

Po končani vojni je vse delovne kot družbenopolitične naloge opravljal z enako vnemo borca za naš novi svet.

Zinka Belingar

Za vedno nas je v 89. letu starosti zapustila Zinka Belingar, narodno zavedna Slovenka, neutrudna borka proti fašizmu in zgleđna aktivistka Rdečega križa prav do zadnjih dni svojega življenja.

Zinka Belingar se je rodila v številni železničarski družini v Postojni, kjer je bila vzgojena v poštenje, delavnost, humanost in visoko narodno zavest. Te lastnosti so odlikovale vse njeno življenje, te lastnosti je prenesla tudi na svoje otroke in vnuke. Po končani I. svetovni vojni in krivično postavljeni novi meji sta se z možem odselila na slovensko stran ter se kot železničarska družina selila iz kraja v kraj, kot je narekovalo delo. Nazadnje sta se ustavila na Kodeljevem v Ljubljani. Vsepopoved, zlasti pa v Bohinjski Bistrici, je njun dom bil zaočiščil mnogim primorskim beguncem in vsem zavednim Slovincem, ki so se v predvojnem času kot aktivisti in borci za osvoboditev primorskega

ljudstva izpod italijanskega fašizma zatekali k njima. Tako trdna in varna postojanka je ostal njun dom, v sedanji Kosovelovi, tudi med II. svetovno vojno.

Po končani vojni je bila Zinka Belingar na tedanjem terenu Kodeljevega vrsta let predsednica antifašistične fronte žena. Predvsem pa je svoje delo usmerila v humanitarne dejavnosti. Skoraj tri desetletja je bila ena od nosilk socialnega skrbstva in Rdečega križa na Kodeljevem in v Štepanji vasi.

Za njeno medvojno in po vojno delovanje v OF, RK in organih za socialno delo ji je MK SZDL leta 1973 podelila srebrno priznanje OF. Za delo v RK je prejela srebrni in zlati znak RK, občinska organizacija KK Lj. Moste-Polje pa jo je imenovala za častno članico te organizacije.

Albert Samar

Za vedno smo se poslovili od Alberta Samara, človeka, ki je izhajal iz iste prave, za moščansko območje značilne delavske družine in je v takem duhu deloval tudi med vojno in po njej kot aktivist, vse do smrti.

Oče je bil železničar in je njegova plača morala zadostovati za vseh 11 otrok. Izučil se je za ključavničarja in zaposlil v Kemični tovarni Moste. Ker v Kemični tovarni imeli sindikalne organizacije, se je vključil v sindikalno organizacijo v Saturnus, kjer je deloval Leskošek in še drugi prodorni sindikalni delavci. Leta 1935 je postal tajnik te sindikalne organizacije, dolžnost pa s predanostjo borca za delavske pravice opravljal do okupacije.

V mesecu septembru leta 1941 je sodeloval v znani sabotažni akciji, ko so v Kemični tovarni Moste razstrelili nurno agregata istosmernega toka v strojnici, ki je bila srce proizvodnje. Italijani so ga aretirali, po devetih dneh pa zaradi pomanjkanja dokazov izpustili. To-

varna, Moste in teren Vodmaja pa so ostali še naprej njegov teren dela zanesljivega aktivista OF. Po vojni je vodil številna udarniška graditeljska dela in opravljal številne funkcije v sindikatu in v KP ter ZK, saj je bil večkrat sekretar osnovne organizacije, še prej pa tudi sekretar rajonskega komiteja Moste. Odlikovan je bil z redom zaslug za narod in med prvimi je prejel srebrni znak sindikatov Slovenije. Aktivisti v svoji KS je ostal do konca življenja, zlasti pa v SZDL in v zvezi borcev. Letos so se mu prav ti želeli zahvaliti za delo, zato so ga predlagali za srebrno priznanje OF. Njegovo življenje ga žal ni doseglo. Teden dni po njegovi smrti je občinska konferenca SZDL Lj. Moste-Polje sklenila, da se mu priznanje podeli posthumno.

